

Frenks Herberts

KĀPAS BĒRNI

NO ANĢĻU VALODAS TULKOJIS
VILIS KASIMS

IZDEVNIECĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111(73)-311.9

He636

Frank Herbert

Children of Dune

© Herbert Properties LLC 2024

The moral right of the author has been asserted.

All rights reserved.

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis.

Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt ir aizliegts bez apgāda rakstiskas atļaujas.

Izdevniecība "Prometejs"

SIA Prometejs AB, Tilta ielā 20

www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojis *Vilis Kasims*

Redaktore *Ilze Jansone*

Korektore *Kristīne Zute*

Mākslinieks *Artūrs Bērziņš*

© Tulkojums latviešu valodā, izdevniecība "Prometejs", 2024

ISBN 978-9934-553-83-7

Grāmata iespiesta SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Muad'Diba mācības ir kļuvušas par smilšu kasti, kurā rotaļājas akadēmiķi, mānticīgie un farizeji. Viņš mācīja līdzsvarotu dzīvesveidu, un tā bija filozofija, ar kuras palīdzību cilvēki varētu stāties pretī problēmām, ko rada nemitīgi mainīgais Visums. Viņš teica, ka cilvēce joprojām attīstās un šis process nemūžam nebeigsies. Viņš teica, ka šī evolūcija balstās uz mainīgiem principiem, kas ir zināmi tikai mūžībai. Kā gan samaitāts prāts var spēlēties ar šādām domām?

Mentāta Dankana Aidaho vārdi

Uz tumši sarkanā paklāja, kas klāja klints alas neapstrādāto pamatni, parādījās gaismas aplītis. Tas spīdēja bez kāda redzama avota, eksistēdams tikai uz sarkanā melanzas šķiedras auduma virsmas. Gaisma bija apmēram divu centimetru diametrā, tā kustējās un mainījās, kļūda te iegarena, te apaļa. Nonākusi līdz gultas tumšzaļajai malai, tā palēcās augšup un pārliecās pāri gultas virsmai.

Zem zaļā pārsega gulēja bērns ar rūsganiem matiem, platu muti, vēl zīdaiņa apaļīgu seju — viņa ķermenim nebija fremeniem raksturīgā liesā stiegrainuma, taču tas nebija tik ūdenstauks kā svešplanētietim. Kad gaisma pārlaidās aizvērtajiem plakstiņiem, mazais augums sakustējās. Gaisma nodzisa.

Nu dzirdama bija tikai bērna vienmērīgā elpa un tāla, tikko saklausāma ūdens pakšķēšana, tam krājoties vēja slazda rezervuārā augstu virs alas.

Telpā atkal parādījās gaisma — mazliet lielāks, par dažiem lūmeņiem spožāks aplis. Šoreiz tam bija skaidrāka izcelsme un kustības iemesls: durvju arkā stāvēja ar kapuci aizsedzies tēls, un gaisma nāca no viņa. Tā atkal izslīdēja cauri istabai, pārbaudot, meklējot. Tajā bija jaušams draudīgums, kņudošs nemiers. Tā izvairījās no guļošā bērna, mirkli apstājās uz gaisa režģa telpas augšējā stūrī un izpētīja pacēlumus zaļajos un zeltainajos pārsegos, kas darīja mājīgākas klints sienas.

Pēc brīža gaisma izdzisa. Tēls sakustējās, apgērbam nodevīgi nošvikstot, un ieņēma vietu durvju ailas malā. Ikviens Tabras sičas ikdienas rutīnas pazinējs uzreiz noprastu, ka tas ir Stilgars, sičas naibs un aizbildnis bāreņos atstātajiem dvīņiem, kuriem kādudien būs jāstājas tēva Paula Muad'Diba vietā. Stilgars bieži naktīs apsekoja dvīņu istabiņas, vispirms aizejot uz telpu, kur gulēja Ganimā, un tad uz blakusistabu, lai pārliecinātos, ka arī Leto ir drošībā.

Es esmu vecs mulķis, nodomāja Stilgars.

Viņš pārlaida pirkstus luktura aukstajam metālam, tad atkal pietiprināja to pie jostas cilpas. Lukturis viņu kaitināja, lai gan viņš bija atkarīgs no tā. Tas bija smalks impērijas instruments, kas spēja noteikt lielu dzīvu būtņu klātbūtni. Tagad tas vēstīja tikai par karaliskajās guļamistabās dusošajiem bērniem.

Stilgars zināja, ka arī paša domas un sajūtas līdzinās gaismai. Viņš nespēja savaldīt iekšēja nemiera apjautu. To kontrolēja kāds par viņu varenāks spēks. Un šajā brīdī tas lika viņam sajust alā uzkrātos draudus. Šī vieta kā magnēts pievilka sapņus par varu pār visu zināmo Visumu. Šeit mājaja ne tikai laicīgā vara un manta, bet arī spēcīgākais no visiem mistiskajiem talismaniem: Muad'Diba reliģiskā mantojuma dievišķais apliecinājums. Šajos dvīņos — Leto un viņa māsā Ganimā — koncentrējās apbrīnojams spēks. Kamēr dzīvi bija viņi, arī Muad'Dibs turpināja savu pēcnāves eksistenci.

Tie nebija vienkārši deviņgadīgi bērni; viņi drīzāk līdzinājās stihijai, pielūgsmes un baiļu objektiem. Viņi bija pēcteči Paulam Atreīdam, kurš bija kļuvis par Muad'Dibu, visu fremenu Mahdī. Muad'Dibs bija izraisījis cilvēces sprādzienu; tieši no šīs planētas fremeni bija devušies

džihādā, aiznesot savas kaismes liesmu pāri visam cilvēces apdzīvotajam Visumam, radot reliģisku valsti, kuras tvēriens un visu caurvijošā vara bija atstājusi pēdas uz ikvienas planētas.

Un tomēr šie Muad'Diba bērni ir miesa un asinis, domāja Stilgars. Pietiktu ar diviem mana naža dūrieniem, lai sirdis apstātos. Lai viņu ūdens tiktu atdots ciltij.

Neceļos aizklīdušais prāts apjuka no šīs domas.

Nonāvēt Muad'Diba bērnus!

Taču gadi bija nākuši ar iekšēju viedumu. Stilgars zināja, kas ir radījis šo briesmīgo domu. Tā bija dzimusi nolādēto kreisajā rokā, nevis svētīto labajā. Dzīves ajāts un burhāni viņam nebija noslēpums. Reiz viņš bija lepns uzskatīt sevi par fremenu, uzskatīt tuksnesi par draugu, domās dēvēt šo planētu par Kāpu, nevis Arrakisu, kā tā bija atzīmēta visās impērijas zvaigžņu kartēs.

Cik vienkārša gan bija dzīve, kad mūsu mesija vēl bija tikai sapnis, viņš nodomāja. Atraduši savu Mahdī, mēs ļāvām Visumu piepildīt neskaitāmiem mesiāniskiem sapņiem. Ikviena džihāda pakļautā tauta nu sapņo par sava vadoņa atnākšanu.

Stilgars ielūkojās tumšajā guļamistabā.

Ja mans nazis tās atbrīvotu, vai šīs tautas par mesiju padarītu mani?

Viņš izdzirdēja, kā gultā nemierīgi sakustas Leto.

Stilgars nopūtās. Viņš nekad nebija pazinis Atreīdu vectēvu, kura vārds bija dots šim bērnam. Taču daudzi apgalvoja, ka tieši viņš ir bijis avots Muad'Diba morālajam spēkam. Vai viņa biedējošais *taisnīgums* tagad izlaidīs paaudzi? Stilgars saprata, ka nespēj atbildēt uz šo jautājumu.

Viņš domāja: *Tābrās sīca pieder man. Šeit valdu es. Es esmu fremenu naībs. Bez manis nebūtu bijis Muad'Diba. Un šie diviņi... caur Hani, viņu māti un manu radinieci, viņu dzīslās plūst arī manas asinis, es esmu tur kopā ar Muad'Dibu, Hani un visiem pārējiem. Ko mēs esam nodarījuši šim Visumam?*

Stilgars nespēja izskaidrot, kāpēc naktīs viņu mēdza apmeklēt šādas domas, kāpēc tās lika viņam justies tik vainīgam. Viņš sakumpa apmetnī. Īstenība it nemaz nelīdzinājās sapnim. Draudzīgais tuksnesis,

kas reiz bija stiepies no viena pola līdz otram, nu bija sarucis uz pusi. Teju vai mītisko augu paradīzi, kas nerimās pļesties pāri planētai, viņš uzlūkoja ar bažām. Tā nelidzinājās sapnim. Un Stilgars zināja, ka, mainoties planētai, ir mainījies arī viņš pats. Viņš redzēja pasauli daudz, daudz smalkāk nekā kādreizējais sičas vadonis. Tagad viņš zināja daudz vairāk par valstiskumu un dziļajām sekām, ko spēj radīt katrs mazākais lēmums. Tomēr šis zināšanas un smalko redzējumu viņš juta tikai kā plānu lakas kārtiņu, kas pārklājusi vienkāršākas, tiešākas apziņas dzelzs kodolu. Un šis senākais kodols uzrunāja viņu, lūdza atgriezties pie skaidrākām vērtībām.

Viņa domās sāka ielauzties sičas rīta skaņas. Ejās bija izgājuši cilvēki. Viņš sajuta vēja pūsmu uz vaigiem: cilvēki atvēra durvju vārstus, lai dotos ārā, pirmausmas tumsā. Vēja balsī skanēja bezrūpība un šī laika gars. Alu iemītnieki vairs neievēroja sendienu stingro ūdens disciplīnu. Kāpēc gan viņiem tas būtu jādara, ja uz šīs planētas jau bija novērots lietus, ja bija manīti mākoņi, ja astoņi fremeni bija gājuši bojā pēkšņi applūdušā vādī? Līdz šim notikumam Kāpas valodā nebija eksistējis vārds “noslikt”. Taču šī vairs nebija Kāpa, tā bija Arrakisa... un šim rītam sekos notikumiem pārpilna diena.

Viņš domāja: *Šodien uz mūsu planētas atgriežas Džesika, Muad'Diba māte un karalisko dvīņu vecmāte. Kāpēc pašnoteikto trimdu viņa beidz tieši tagad? Kāpēc viņa atstāj Kaladanas maigumu un drošību, lai dotos Arrakisas briesmās?*

Bija arī citas bažas: vai viņa sajūtīs Stilgara šaubas? Viņa bija Bene Geseritas ragana, bija izgājusi visdziļāko māsības apmācību un arī pati bija kļuvusi par cienīgmāti. Šādas sievietes bija gaužām asredzīgas un bīstamas. Vai Džesika pavēlēs viņam uzkrist pašam uz sava naža, kā bija noticis ar Ljeta-Kainsa ummas sargu?

Vai es viņai paklausīšu? domāja Stilgars.

Viņš nespēja atbildēt uz šo jautājumu, bet tagad domas aizveda viņu pie Ljeta-Kainsa, planetologa, kurš pirmais bija sapņojis par Kāpas visaptverošā tuksneša pārvēršanu zaļā laukā, kas spētu uzturēt cilvēci, — un šis process jau bija sācies. Ljets-Kainss bija Hani tēvs. Bez viņa nebūtu

nedz sapņa, nedz Hani, nedz karalisko dvīņu. Stilgaru satrauca šīs trauslās ķēdes ceļš.

Kā mēs esam šeit nonākuši? Viņš domās jautāja. Kā esam apvienojušies? Kāda mērķa vārdā? Vai mans pienākums ir to visu izbeigt, sagraut šo dižo cēloņsakarību?

Stilgars apzinājās, ka viņa apziņu ir pārņēmusi drausma tieksme. Viņš varēja izdarīt šo izvēli, varēja stāties pretī milestības un ģimenes balsij, lai paveiktu to, kas reizēm ir jādara ikvienam naibam: pieņemt nāvēju šo lēmumu visas cilts labā. Bija uzskats, ka šāda slepkavība nozīmētu galēju nodevību un nežēlību. *Nogalināt mazus bērnus!* Taču viņi nebija tikai bērni vien. Viņi bija ēduši melanžu, bija piedalījušies sičas orgijā, bija tuksnesī meklējuši smilšu foreles un spēlējuši citas fremenu bērnu spēles... Un viņi piedalījās arī Karaliskajā padomē. Tik mazi bērni, taču jau gana gudri, lai piedalītos padomes sēdēs. Viņiem gan bija bērnu ķermeņi, taču tajā mājāja sena pieredze, viņi bija dzimuši ar pilnu ģenētisko atmiņu kopumu, ar šausminošu apziņu, kas viņus nošķīra no visiem pārējiem cilvēkiem, tāpat kā bija noticis ar viņu tanti Aliju.

Bieži Stilgara prāts naktīs bija mēģinājis atšķetināt šo *atsķirību*, kas bija kopīga dvīņiem un viņu tantei; bieži šie murgi bija viņu uzmodinājuši, likuši atnākt uz dvīņu guļamistabu ar galvā vēl joprojām dzīviem sapņiem. Tagad viņa šaubas nofokusējās. Nespēja pieņemt lēmumu bija lēmums pats par sevi — to viņš zināja. Šie dvīņi un viņu tante bija nākuši pie apziņas jau mātes klēpī, jau tur bija aptvēruši visas atmiņas, ko viņiem bija nodevuši senči. Pie tā bija vainīga spaisa atkarība, abu māšu — lēdijas Džesikas un Hani — atkarība. Dēlu Muad'Dibu Džesika bija dzemdējusi vēl pirms atkarības. Alija nāca pēc tās. Atskatoties tas bija skaidrs. Neskaitāmu paaudžu garumā Bene Geseritas vadītā selektīvā apaugļošana bija radījusi Muad'Dibu, taču māsība nebija paredzējusi melanžu. Jā, viņas zināja par šo iespēju, taču bijās no tās un sauca to par *Negantību*. Un tas bija nepatīkams fakts. Negantība. Viņām noteikti bija savi iemesli izmantot šo vārdu. Un, ja viņas Aliju sauca par Negantību, tad šis vārds bija jāattiecina arī uz dvīņiem, jo arī Hani bija kļuvusi atkarīga, arī viņas ķermeņi bija piesātināti ar spaisu, arī viņas gēni savā ziņā bija papildinājuši Muad'Diba gēnus.

Tāda bija augsne, no kuras barojās Stilgara domas. Bija skaidrs, ka dvīņi ir spēruši soli tālāk par tēvu. Bet kurā virzienā? Zēns apgalvoja, ka spēs būt par savu tēvu — un bija to pierādījis. Vēl zidaiņa vecumā Leto bija atklājis atmiņas, kuras būtu vajadzējis zināt tikai Muad'Dibam. Vai šajā plašajā atmiņu spektrā savu kārtu gaidīja arī citi senči — senči, kuru uzskati un paradumi bija radījuši neizsakāmas briesmas pašreizējai cilvēcei?

Negantības, tā bija teikušas Bene Geseritas svētās raganas. Tomēr māsība alka šo bērnu genofāzes. Raganas vēlējās viņu spermu un olšūnas bez biedējošās miesas, kas tās nesa. Vai tāpēc lēdija Džesika atgriezās tieši tagad? Viņa bija aizgājusi no māsības, lai atbalstītu savu dzīvesbiedru hercogu, taču baumas vēstīja, ka viņa ir atgriezusies pie Bene Geseritas.

Es varētu izbeigt visus šos sapņus, domāja Stilgars. Cik vienkārši tas būtu.

Un tomēr viņš bija pārsteigts par šādas izvēles apsvēršanu vien. Vai tad Muad'Diba dvīņi bija atbildīgi par realitāti, kas iznīcināja citu cilvēku sapņus? Nē. Viņi bija tikai lēcas, caur kurām krita gaisma, lai Visumā atklātu jaunas eksistences formas.

Tā mocīdamies, viņa prāts atgriezās pie sākotnējiem fremenu uzskatiem, un viņš nodomāja: *Nāk Dieva pavēle — jums nebūs Viņu steidzināt. Dievam pieder uzvest uz ceļa, tak dažs no tiem ir likumains.*

Stilgaru visvairāk satrauca Muad'Diba reliģija. Kāpēc viņi bija padarījuši Muad'Dibu par dievu? Kāpēc viņi dievināja cilvēku, kam bija miesa un asinis? Muad'Diba *Zelta dzīvības eliksīrs* bija radījis birokrātisku briesmoni, kas bija uzmeties cilvēcei par nastu. Valdība bija apvienojusies ar reliģiju, un likuma pārkāpšana bija kļuvusi par grēku. Jebkura valdības rīkojuma apšaubīšana uzvēdīja aizdomas par zaimiem. Sacelšanās iespēja lika piesaukt elles liesmas un paštaisnus spriedumus.

Tomēr šos valdības rīkojumus bija radījuši cilvēki.

Stilgars skumji pašūpoja galvu, neredzēdams kalpotājus, kas bija ieradušies karaliskajā priekštelpā izpildīt rīta pienākumus.

Viņš pieskārs viduklim piestiprinātajam krisnazim, domādams par pagātņi, ko tas simbolizēja, domādams par to, ka ne reizi vien viņš

bija jutis līdzīgi nemierniekiem, kuru sacelšanās mēģinājumus bija apspie-
duši viņa paša rīkojumi. Prātā dega apjukuma liesma; viņš būtu gribējis
zināt, kā to apdzēst, kā atgriezties pie vienkāršās realitātes, ko simbo-
lizēja nazis. Taču Visums negrasījās vērsties atpakaļ. Tas bija kā milzu
dzinējs, kas griezās pāri neesamības pelēkajam tukšumam. Viņa nazis,
ja tas nonāvētu dvīņus, tikai saviļņotu šo tukšumu, ieaudzams tur jaunus
sarežģījumus, kas tad atbalsotos viscaur vēsturei, radot jaunus nemieru
uzplūdus, aicinot cilvēci izmēģināt cita veida kārtību un haosu.

Stilgars nopūtās, ļaudams prātā atgriezties apkārtējai kņadai. Jā, šie
kalpotāji simbolizēja sava veida kārtību, kas bija piesaistīta Muad'Diba
dvīņiem. Viņi pārvietojās no viena brīža uz nākamo, apmierinot visas
ceļā pamanītās vajadzības. *Arī man labāk būtu darīt tāpat, domās atgādi-
nāja Stilgars. Labāk nestāties ceļā gaidāmajam, kad nu tas pienāks.*

*Es vēl esmu kalpotājs, viņš sev teica. Un mans kungs ir žēlīgais, žēli-
gais Dievs. Un viņš sev nocitēja: "Paties, Mēs šiem likām važas ap kaklu, un
tās — līdz pat zodam, un šie staigā atgāztu galvu. Un Mēs likām šiem šķērsli
priekšā un otru šķērsli aiz muguras, un mēs pārsedzām šos, ka šie neierauga."*

Tā bija rakstīts vecajā fremenu reliģijā.

Stilgars nolieca galvu.

Spēja redzēt, paredzēt nākamo mirkli, kā to bija darījis Muad'Dibs
ar savām apbrīnojamajām nākotnes vīzijām, kalpoja par visas cilvēces
pretsvaru. Tā radīja jaunu telpu lēmumiem. Radīt cilvēkus, kas nav pie-
saistīti šai realitātei, — jā, tā varēja būt Dieva kaprīze. Vēl viens paras-
tiem cilvēkiem neaizsniedzams ceļa vijums.

Stilgars noņēma roku no naža. Pirkstiem pārskrēja elektriska
dzirksts, atminoties tā formu. Tomēr nazis, kas reiz bija spīdējis smilšu
tārpa plati atvērtajā mutē, palika makstī. Stilgars zināja, ka šeit viņš to
neizvilks, nenogalinās dvīņus. Viņš bija pieņēmis lēmumu. Labāk sagla-
bāt to vienu veco tikumu, ko viņš vēl aizvien turēja godā: uzticību. Labāk
šķietami pazīstamas problēmas, ne tādas, kas bija un palika saprātam
nepieejamas. Labāk tagadne nekā sapņa nākotne. Rūgtā garša mutē Stil-
garam atklāja, cik tukši un pretīgi var būt daži sapņi.

Nē! Vairs nekādu sapņu!

JAUTĀJUMS: "Vai esi redzējis Mācītāju?"

ATBILDE: "Es esmu redzējis smilšu tārpu."

JAUTĀJUMS: "Un kas ir ar to smilšu tārpu?"

ATBILDE: "Tas sniedz mums gaisu, ko elpojam."

JAUTĀJUMS: "Tad kāpēc mēs iznīcinām tā zemi?"

ATBILDE: "Jo tā pavēl Šai-hulūds [dieva kārtā ieceltais smilšu tārps]."

Hārks al Ada, "Arrakisas miklas"

Atreīdu dvīņi cēlās stundu pirms rītausmas, kā fremeniem bija ierasts. Slēptā vienprātībā viņi blakusistabās nožāvājās un izstaiņājās, judami rosiņu apkārtējās ejās. Viņi dzirdēja, kā priekštelpā kalpotāji gatavo brokastis — vienkāršu dateļu un riekstu putru, kurā bija iejaukts spaisa fermentācijā nokāstais šķidrums. Priekšnamā levitēja spīdloides, un cauri atvērtajām ailām guļamistabās ieplūda maigi dzeltena gaisma. Dzirdēdami viens otra kustības, dvīņi ātri saģērbās. Viņi uzvilka ekvitērpus, kā bija iepriekš vienojušies, lai pasargātos no tukšneša dedzinošajiem vējiem.

Pēc brīža karaliskie dvīņi satikās priekštelpā, manīdami kalpotāju tūlītējo piekļušanu. Fremeni redzēja, ka Leto virs pelēkā, gludā ekvitērpā ir uzvilcis brūnu apmetni ar melnām malām. Viņa masa bija tērpusies zaļā apmetnī. Abi bija piesprauduši arī Atreīdu vanaga formas aizdares — zelta krāsā ar sarkaniem dārgakmeņiem acu vietā.

Ievērojusi šos krāšņos tērpus, Hāra, viena no Stilgara sievām, sacīja: "Es redzu, ka jūs esat uzposušies par godu vecaimātei." Leto paņēma

brokastu bļodu, tad palūkojās uz Hāras tumšo, vēja iezīmēto seju. Viņš pašūpoja galvu: “Kāpēc tu domā, ka tas nav par godu mums pašiem?”

Hāra nenovērsdamās atbildēja viņa izaicinošajam skatienam. “Manas acis ir tikpat zilas kā jums!”

Ganima skaļi nosmējās. Hāra lieliski pieprata fremenu savstarpējās izaicināšanas spēli. Vienā teikumā viņa bija pateikusi: “Neizsmej mani, zēns. Tu gan esi karaliskās ģimenes pārstāvis, taču mums abiem ir melanžas atkarības zīme — acis bez baltumiem. Kuram fremenam gan vajadzētu lielāku godu vai greznību?”

Leto pasmaidīja un skumīgi pašūpoja galvu: “Hāra, miļā, ja tu būtu jaunāka un jau nepiederētu Stilgaram, es paņemtu tevi par sievu.”

Hāra viegli pieņēma šo nelielo uzvaru, tad deva signālu pārējiem kalpotājiem, lai tie turpina sagatavot telpas šīsdienas lielajiem notikumiem. “Ēdiet brokastis,” viņa teica. “Tās dos jums vajadzīgo spēku.”

“Tātad tu piekriti, ka mēs neesam uzposušies par smalku vecaimātei?” Ganima noprasija ar putras pilnu muti.

“Nebaidies no viņas, Gani,” sacīja Hāra.

Leto norīja putras karoti un veltīja Hārai pētošu skatienu. Šai sievietei netrūka vienkāršās tautas velnišķīgās gudrības, ja reiz viņa tik viegli bija sapratusi smalko tērpu teātri. “Bet vecāmāte ticēs, ka mēs baidāmies no viņas?” jautāja Leto.

“Droši vien,” atteica Hāra. “Neaizmirstiet, ka viņa bija mūsu cieņmāte. Es zinu viņas domu ceļus.”

“Kā sagērbusies Alija?” jautāja Ganima.

“Es neesmu viņu redzējusi,” Hāra novērsoties strupi atrauca.

Leto un Ganima apmainījās skatieniem, kuros jautās abiem vien zināmi noslēpumi, tad ātri ķērās pie brokastīm. Pēc brīža viņi jau iesoļoja lielajā centrālajā ejā.

Ganima ierunājas vienā no senajām valodām, kas glabājās viņu kopīgajā ģenētiskajā atmiņā: “Tātad šodien pie mums atnāks vecāmāte.”

“Alija par to nepriecājas,” teica Leto.

“Kurš gan grib atteikties no varas?”

Leto klusi iesmējās — bija savādi dzirdēt tik pieaugušu skaņu no tik jaunas miesas. “Tur slēpjas kas vairāk.”

“Vai viņas mātes acis redzēs to, ko esam pamanījuši mēs?”

“Un kāpēc ne?” jautāja Leto.

“Jā... Varbūt tieši no tā baidās Alija.”

“Kurš gan pazīst Negantibu labāk par pašu Negantibu?”

“Tikpat labi mēs varam kļūdities,” teica Ganima.

“Bet tā nav.” Un viņš nocitēja Bene Geseritas Ažāru grāmatu: “Saprāts un briesmīgā pieredze liek mums dēvēt pirmsdzimušos par Negantībām. Jo kas zina, kāds apmaldījies, dievu aizmirsts tēls no mūsu ļaunās pagātnes var pārņemt dzīvo miesu?”

“Es zinu šo vēsturi,” sacīja Ganima. “Bet kāpēc tad mēs paši nejutām nekādus iekšējos uzbrukumus?”

“Iespējams, apziņas dziļumos mūs sargā vecāki,” sacīja Leto.

“Tad kāpēc Alijai nav šādu sargu?”

“To es nezinu. Varbūt tāpēc, ka viens no viņas vecākiem vēl joprojām ir dzīvs. Bet varbūt mēs vienkārši esam pārāk jauni un spēcīgi. Iespējams, kad būsīm vecāki un ciniskāki...”

“Ar vecmāmiņu mums jābūt ļoti uzmanīgiem,” teica Ganima.

“Un nerunāt par Mācītāju, kas klīst pa planētu, runādams ķecerības?”

“Tu taču nedomā, ka viņš ir mūsu tēvs!”

“Es par to neņemos spriest, bet Alija no viņa baidās.”

Ganima pakratīja galvu. “Es neticu tām muļķībām par Negantibu!”

“Tev ir tikpat daudz atmiņu kā man,” sacīja Leto. “Tu vari ticēt, kam pati vēlies.”

“Tavuprāt, tas ir tāpēc, ka mēs, atšķirībā no Alijas, neesam uzdrošinājušies ieiet spaisa transā?” vaicāja Ganima.

“Tieši tā es domāju.”

Iegājuši centrālās ejas cilvēku plūsmā, viņi pieklusa. Tabras sīčā bija vēss, taču ekvītēri bija silti un dvīņi bija noņēmuši kondensētājkapuces no rudajiem matiem. Viņu sejās bija redzams kopīgo gēnu nospiedums: platas mutes un atstatas acis spaisa atkarības zilumzilajā tonī.

Tantes Alijas tuvošanos pirmais pamanīja Leto.

“Re, jau nāk,” viņš teica, brīdinājumā pārejot uz Atreīdu kaujas valodu.

Kad Alija apstājās viņu priekšā, Ganima palocīja galvu un tajā pašā čakobsu mēlē sacīja: “Kara guvums sveic savu spožo radinieci.” Ganima uzsvēra sev dotā vārda nozīmi — *kara guvums*.

“Redzi, mīļā tante,” piebilda Leto, “mēs uzposāmies, lai sagaidītu tavu māti.”

Alija — ņudzošajā saimniecībā vienīgais cilvēks, kas neizjuta ne mazāko pārsteigumu par bērnu pieaugušo uzvedību, — pārlaida niknu skatienu vienam un otram. Tad: “Pievaldiet mēli, jūs abi!”

Alijas bronzas krāsas mati bija atglausti, tos vietā noturēja divi zeltaini ūdens gredzeni. Viņas iegarenā seja bija īgnumā savilkta, plātās lūpas — sakniebtas un lejuvērstas, paužot pašapmierinātību. Viņas zilumzilo acu kaktiņos bija ievilkušās satraukuma grumbiņas.

“Esmu jums abiem stāstījusi, kā šodien uzvesties,” teica Alija. “Un jūs ne sliktāk par mani zināt, kāpēc tā vajag.”

“Mēs zinām tavus iemeslus, bet tu, iespējams, nezini mūsējos,” sacīja Ganima.

“Gani!” Alija norūca.

Leto paskatījās uz tanti un sacīja: “Šodien nu gan mēs neizliksimies par dūdojošiem mazuļiem!”

“Neviens negrib, lai jūs dūdojat,” Alija iebilda. “Bet mēs uzskatām, ka jums nebūtu prātīgi uzvedināt manu māti uz bīstamām domām. Arī Irulana tam piekrīt. Kas zina, kādu lomu būs izvēlējusies lēdija Džesika? Galu galā viņa ir Bene Geseritas ragana.”

Leto pašūpoja galvu, pie sevis brīnīdamies: *Kāpēc Alija neredz to, ko nojaušam mēs? Vai viņa ir tik ļoti izmainījusies?* Un viņš nopētīja smalkās gēnu pēdas uz Alijas sejas, kas liecināja par viņas mātes tēva mantojumu. Barons Vladimirs Harkonens nebija bijis patīkams cilvēks. Tā nospriedis, Leto sajuta neskaidru satraukumu un nodomāja: *Viņš ir bijis arī manos senčos.*

Balsī viņš teica: “Lēdija Džesika ir apmācīta valdīt.”

Ganima pamāja. “Kāpēc viņa nolēma atgriezties tieši tagad?”

Alija sarauca pieri. “Vai tad nav iespējams, ka viņa vienkārši vēlas redzēt savus mazbērnus?”

Ganima nodomāja: *Tā tu ceri, mana mīļā tante. Bet tas ir velnišķīgi mazticams.*

“Viņa nevar šeit valdīt,” sacīja Alija. “Viņai ir Kaladana. Ar to vajadzētu pietikt.”

Ganima samiernieciski teica: “Kad mūsu tēvs devās nomirt tuksesī, viņš atstāja tevi par pavaldoni. Viņš...”

“Vai jūs kaut kas neapmierina?” prasīja Alija.

“Tā bija saprātīga izvēle,” sacīja Leto, sekodams māsas piemēram. “Tu biji vienīgais cilvēks, kurš zināja, kā tas ir — piedzimt tā, kā piedzimām mēs.”

“Klīst baumas, ka mana māte ir atgriezusies māsības klēpī,” sacīja Alija, “un jūs abi zināt, ko Bene Geserita domā par...”

“Negantībām,” sacīja Leto.

“Jā!” Alija norija šo vārdu.

“Kas reiz bijusi ragana, vienmēr tāda paliks — arī tā mēdz teikt,” piebilda Ganima.

Tu spēlē bīstamu spēli, māsiņ, nodomāja Leto, tomēr piebalsoja: “Mūsu vecāmāte bija vienkāršāka sieviete nekā citi no viņas kārtas. Tev pieder viņas atmiņas, Alija, tu noteikti zini, ko šodien varam gaidīt.”

“Vienkāršāka!” Alija atkārtoja, galvu šūpodama, tad palūkojās apkārt uz cilvēku pārpilno eju un atkal pievērsās dvīņiem. “Ja mana māte nebūtu tik smalka sieviete, šeit nebūtu neviena no jums — arī manis ne. Viņas pirmdzimtā būtu es, un nekā tamlīdzīga...” Viņas pleci notrīcēja pa pusei vienaldzīgā, pa pusei satrauktā žestā. “Es jūs abus brīdinu, esiet šodien ļoti uzmanīgi.” Alija pacēla acis. “Lūk, arī manas sardzes amazones.”

“Un tev joprojām nešķiet, ka mēs būtu drošībā, ja pavadītu tevi uz kosmodromu?” jautāja Leto.

“Gaidiet šeit,” atteica Alija. “Es viņu atvedīšu.”

Leto pārmiņa skatienus ar māsu un sacīja: “Tu daudzkārt esi teikusi, ka atmiņām, ko mēs glabājam no priekštečiem, kaut kā pietrūks, līdz mēs

paši ar savu miesu nebūsim piedzīvojuši gana daudz, lai tās kļūtu par realitāti. Mēs ar mūsu tam ticam. Mēs nojaušam, ka līdz ar mūsu vecāsmātes ierašanos sāksies arī bīstamas pārmaiņas.”

“Nepārstāji tam ticēt,” sacīja Alija. Viņa pagriezās, viņai abās pusēs nostājās amazones un kopā ar Aliju strauji aizsoļoja uz parādes ieeju, kur jau gaidīja ornitopterī. Ganima noslaucīja asaru no labās acs.

“Ūdens mirušajiem?” nočukstēja Leto, saņēmis māsas roku.

Ganima ievilka dziļu elpu un nopūtās. Viņa bija novērojusi tanti veidā, kas bija labi pazīstams no senču uzkrātās pieredzes. “Vai pie tā ir vainīgs spaisa transs?” viņa noprasīja, labi zinādama, ko atbildēs Leto.

“Vai tev ir kāda labāka atbilde?”

“Labi, pieņemsim — bet kāpēc šim spiedienam nepadevās mūsu tēvs... vai pat vecāmāte?”

Leto brīdi nopētīja māsu. Tad: “Tu atbildi zini ne sliktāk par mani. Kad viņi ieradās Arrakisā, viņu personības jau bija skaidri noteiktas. Spaisa transs... nu...” Viņš paraustīja plecus. “Viņi neienāca šai pasaulē ar priekšteču mantojumu apziņā. Alija, no otras puses...”

“Kāpēc viņa neticēja Bene Geseritas brīdinājumiem?” Ganima kodīja apakšlūpu. “Alijai bija visa mums pieejamā informācija.”

“Viņas jau sauca tanti par Negantību,” sacīja Leto. “Tev negribas noskaidrot, vai tu esi stiprāka par visām tām...”

“Nē!” Ganima novērsās no brāļa pētošā skatiena un noskurinājās. Viņai vajadzēja tikai ielūkoties savās ģenētiskajās atmiņās, lai māsiņas brīdinājumi iegūtu skaidras aprises. Pirmsdzimušajiem bija skaidra tendence pieaugot tikt pie nelāgiem ieradumiem. Un to iespējamais iemesls... Viņa atkal noskurinājās.

“Žēl, ka mūsu senčos nav pirmsdzimušo,” teica Leto.

“Tas nav izslēgts.”

“Bet tad mēs... Ā, jā, mūžsenais neatbildētais jautājums: vai mums patiešām ir brīva piekļuve ikviena senča pilnajai pieredzei?”

Pats no sava iekšējā nemiera Leto noprata, kā šī saruna satrauc viņa māsu. Viņi to visu bija apsprieduši jau daudzkārt, taču bez kāda skaidra iznākuma. Tagad viņš teica: “Mums ir jānovilcina, jānovilcina un vēlreiz

jānovilcina ikviens viņas mēģinājums uztiept mums transu. Ar spaisu ir jābūt ārkārtīgi piesardzīgiem; tas ir mūsu drošākais ceļš.”

“Pardošanāsai būtu vajadzīga liela deva,” teica Ganima.

“Mums droši vien ir izstrādājusies augsta tolerance,” viņš piekrita. “Paskaties, cik daudz vajag Alijai.”

“Man viņas žēl,” sacīja Ganima. “Tā noteikti bija apslēpta, pakāpeniska tieksme, kas viņai pamazām pietuvojās, līdz...”

“Jā, viņa ir upuris,” sacīja Leto. “Negantība.”

“Mēs varam kļūdīties.”

“Taisnība.”

“Es vienmēr prātoju,” Ganima domāja balsī, “vai nākamā senču atmiņa, ko mēģināšu uzmeklēt, nebūs tā, kas...”

“Pagātne nav tālāka par tavu spilvenu,” teica Leto.

“Mums ir jāizmanto iespēja apspriest to ar vecomāti.”

“Tā manī mudina viņas atmiņa,” sacīja Leto.

Ganima ielūkojās viņam acīs. “Pārāk plašas zināšanas nekad neļauj pieņemt vienkāršus lēmumus.”